

ROERNE VENDER TILBAGE

Hvor meget må **udplantede roer** til sukker eller foder koste?

ENGANG VAKTE FODER- og sukkerroer er stor interesse hos økologiske kvægbrugere og planteavlere. Afrøden var god til at optage fast husdyrgødning, og der var god økonomi i roer. Roerne kunne radrenses, mens der gik en del timer med håndhakning. På kvægbrug stoppede produktionen med majsens indtog, og samtidig kunne der ikke længere opnås hektartilskud til foderproduktion. Dyrkning af økologiske sukkerroer stoppede efterfølgende, da Danisco indstillede produktionen i Sverige. Nu 15-20 år senere er situationen en anden. Der kan nu opnås basistilskud til alle arealer, og den mekaniske ukrudtsbekæmpelse er kommet (mindst) et skridt længere. Det økologiske marked er vokset kraftigt, så behovet for økologisk foder og sukker er stigende. Med baggrund i denne udvikling er der nu igen initiativer i gang for at producere dansk økologisk sukker, og både økologiske svinebrug og kvægbrug burde genoverveje dyrkning af foderroer.

Erfaringer fra SEGES 2016

I Holeby på Lolland hos 'Nordic Beet Research' er forskellige ukrudtsbekæmpelsesstrategier afprøvet i projektet OPTIMEK. Resultaterne fra projektet viser, at roer på jord med lavt ukrudtstryk, der er holdt rene uden kemi, producerede samme mængde sukker som kemisk renholdte roer (18,2 tons sukker/ha). Man fandt samtidig, at hvis mekanisk renholdelse blev udført på jord med stort ukrudtstryk, så faldt udbytte til 15 tons sukker/ha. Lugning med lugerobot bekæmpede nogle af de efterladte ukrudtsplanter i rækken, men gav ikke et signifikant merudbytte. Strategien med moderne rækkerensning blev afprøvet i en forsøgsmark ikke langt fra Holeby, og her opnåede man næsten 9 tons sukker/ha. Omkostningerne blev her beregnet til 13.500 kr. pr. ha.

Jyske foderroer

I 2016 blev 0,5 ha roer etableret ved at plante "seedlings" (småplanter) ved Holsted i Midtjylland. Planterne blev fremdyrket i Holland og plantet med en 3-rækket Ferrari plantemaskine. Roemarken blev herefter radrenset to gange og luget med lugerobot. Væksten i

● Der kan opnås basistilskud til alle arealer, og den mekaniske ukrudtsbekæmpelse er kommet et skridt længere

Mekanisk renholdelse af roer med lugerobot.

Udregning af dækningsbidrag fra forsøg med foderroer ved Holsted, Midtjylland.

Emne	Kvantum	Pris	Beløb/ha
Udbytte			
Roer	15.000 FE/ha	2,20	+33.000
Bruttoudbytte			+33.000

Stykomkostninger			
Planter (inkl. forspiring)	90.900,00 stk.	0,15	-13.635
Stykomkostninger i alt			-13.635
Dækningsbidrag pr. ha			+19.365

Maskin- og arbejdsomkostninger			
Pløjning	1	675	-675
Efterharvning	1	200	-200
Gødningsspredning (gylle)	19,4 tons	20	-388
Gødningsspredning (dybstrøelse)	11,6 tons	20	-233
Såbedsharvning/blindhavning	2	160	-320
Roepantning	1	7.500	-7.500
Tromling	1	165	-165
Radrensning	2	400	-800
Robot lugning (indkøb + vedligehold)	2	856	-1.712
Vanding	1	430	-430
Øvrige opgaver	1	500	-500
I alt			-12.923
DB efter maskin- og arbejdsomkost.			+6.442

FÅ NU ETABLERET DEN RUG TIL AFGRÆSNING PERFEKT

Næsten alle økologiske mælkeproducenter har taget den forårssåede vinterrug med rajgræs til afgræsning til sig.

marken blev hæmmet af en række forhold såsom for sen plantning og dårligt plantebed. Omkostningerne beregnes til knap 13.000 kr. pr. ha (se tabellen) inklusiv radrensning og robotlugning. Foderværdien til svin og kvæg svarer til økologisk foderkorn (2,20 kr. pr. kg).

Hvad må udplantede roer koste?

Hvis roerne i Midtjylland havde givet et højt udbytte (15.000 FE pr. ha, roer + top), og man indregner prisen for økologisk foder, ville det være muligt at betale 15 øre pr. plante og samtidig have et dækningsbidrag på ca. 6.500 kr. pr. ha. Hvis man derimod dyrker økologiske sukkerroer med samme teknik som foderroerne (plantning) og ønsker et dækningsbidrag på ca. 10.000 kr. pr. ha, må planterne (ved nuværende sukkerpriser (655 kr. pr. ton) og højt udbytte (18 tons sukker)) koste 30 øre pr. plante.

Fremdyrkning af roerplanterne som seedlings eller papirpots (papirpotter) kan teknisk lade sig gøre, og der blev ikke konstateret forgrenede rødder ved optagning. Efterspørgslen vil være med til at bestemme prisen, som pt. er høj. ●

AF FRANK OUDSHOORN OG CASPER LAURSEN, SEGES

VIL DU VIDE MERE OM ØKOLOGISK ROEDYRKNING?

Se www.landbrugsInfo.dk for mere information om projektet med dyrkning af roer ved Holsted samt udførlige udregninger af dækningsbidrag og overvejelser ved dyrkning af økologiske foder- og sukkerroer

Køer der guffer forårssået rug i sig

FORÅRSSÅET VINTERRUG MED rajgræs virker sanerende over for kløvetræthed og er super til at tømme jorden for kvælstof. Samtidig er køerne vilde med den. Desværre ses der mange steder, at den ikke bliver etableret godt nok, og derfor ikke helt indfrier forventningerne. Her gælder ordsproget "Godt begyndt, er halv fuldendt" i høj grad. Etableres afgrøden godt – spiller det bare.

Hvad er en god etablering?

En god etablering er, når der er 200 planter/m² (Svarer til 90 – 100 kg/ha, ved normal spireevne og tusindkornsvægt). Hverken mere eller mindre. Bliver der mindre, oplever vi, at der kommer for meget ukrudt, og at ædelysten falder. Er der derimod en god plantebestand, æder køerne det gerne, og som bonus æder de samtidig det ukrudt, der måtte være spiret frem sammen med rugen. En god plantebestand er også med til at forbedre markens bæreevne, så marken ikke bliver trådt så meget op i de våde perioder. Er der flere planter, betyder det ikke så meget, men det har ikke nogen positiv effekt, hverken på ædelyst eller mængden af ukrudt.

Tjek spireevnen

Nogle partier rug taber spireevnen hen over vinteren, og partier med en spireevne på 80 – 90 pct. har ofte en lavere markspireevne. Forlang derfor, at såsædsleve-

randøren foretager en ny test inden levering eller send selv en prøve til et laboratorium. Partier med lav spireevne bør kasseres.

Etablering

Så, når jorden er tjenlig. Er der udsigt til regn og lave temperaturer, bør du vente. Rugen tåler ikke kulde, og især ikke når der samtidigt er vådt. Populært sagt kan rugen ikke lide at stå med fødderne i koldt vand. Ofte er forholdene ok sidst i marts. Sådybden skal være 2 – 3 cm, afhængig af såbedet. Rajgræsfrøene kan blandes med rugudsæden. ●

●
Lav spireprocent forklarer ofte ringe etablering

AF HANS LUND OG KJELD FORSOM, ØKOLOGIRÅDGIVNING DANMARK